

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, razmišljajo in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske države za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 3 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 3 K. Kdor hoče sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne odira. — Za ostanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vagovne ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Požar na Balkanu.

Z nepričakovano silo se je pojavila letos ustaja v Makedoniji. Nikdo se tega ni prav nadejal, dasi so se že leta in leta pojavljali glasovi, ki so se trdovratno zatirali, da mora preje ali sleje priti do splošne ustaje na Makedonskem. Vsako leto je sicer buknil mal ustanek, ki pa je bil skoro brez vsakega pomena, ker je bil skoro v istem hipu, ko se je pojavil, že pogasjen. Balkan se je sicer smatral vedno kot ognjišče nemirov, toda v zadnjem času, ko so se toli pogosto pojavljali razni mali ustanki, ki so se takorekoč sami po sebi polegali, ne da bi jih bilo treba dušiti z oboroženo silo, je prevladalo v odločilnih krogih prepričanje, da se taki neznatni poskusi ne smejo resno upoštevati in da se ni treba bati v bližnji bodočnosti nikanih resnejših komplikacij na Balkanu. Vsi diplomati so bili uspavani in so s popolno ravnodušnostjo zrl v bodočnost, ne da bi se ozirali na svarilne glasove, ki so navzlic navidezno mirnim razmeram prorokovali, da bode v najkrajšem času cela Makedonija v ognju. In sedaj gori tam doli, in nastali požar se ne da pogasiti.

Sedaj se vidi, da niso bile prazne fraze, ko so napovedovali vodje makedonskega gibanja, da se z vso vnemo pripravljajo za odločilno borbo in da bodo, čim bodo pripravljeni, povzročili splošno ustajo po celi Makedoniji in Stari Srbiji. Ta vstaja že traja celo leto in Turčija, dasi je napela vse sile in spravila na noge že vse vojaštvo, nima moči, da bi z železno roko zatrla to revolucionarno gibanje. To je pač zadosten dokaz, da so ustaši kar najbolj pripravljeni na boj; iz njihovega odločnega in neizprosnega nastopanja, ki se ne straši vprijeti najhujše grozovitosti, koje so preje navadno povzročali samo Turki, se da sklepati, da so se ustaši odločili, bojevati se na življenje in smrt. Dasi so, kakor smo že povdarjali, Make-

denci dobro preskrbljeni, kakor se vidi, z vsem, kar jim je potrebno še za nadaljnjo vojevanje, vendar bi se ne mogli dlje časa ustavljati turški vojaški premoči, ker bi jim klonil duh, ako bi ne imeli tako moralne, kakor tudi dejanske podpore od drugih. Da ves bolgarski narod spremlja makedonski pokret z največjimi simpatijami in da podpira rodne, za svoja prava se boreče brate ne samo z moralnimi, ampak pred vsem z dejanskimi žrtvami, to nam ni potreba naglašati, ker je to umljivo in že vsakomur jasno. Manj znano pa je, da simpatizujeta z Makedonci — seveda le skrivaj — celo dve vele-sili — Francoska in Angleška. To se je v zadnjem času bredvomno dognalo.

Anglija zalaga ustaše z orožjem in vso potrebno municijo, takisto pa uvaža tudi Francija za Makedonce puške, smodnik in razno drugo strelivo.

Samo na ta način se more razlagati dejstvo, da so bojna sredstva revolucionarcev skoro neizčrpna in da jim nikdar ne poidejo, dasi so jim baš v tem oziru Turki povzročili največ škodo. Angleške novine ni malo ne prikrivajo svojih simpatij do ustaškega pokreta in svoje mržnje napram Turkom ter pozivljajo naravnost Bolgarsko, da naj prihiti trpečim bratom v Makedoniji na pomoč in napove Turčiji vojsko. V istem smislu pišejo tudi nekateri francoski listi. Francoska in angleška vlada pa k temu trdovratno molčita in zdi se, kakor da bi jima bilo ljubo, da se deluje v tej smeri.

Čudno pa je, da Rusija ne stopi, dasi dogodki naravnost izzivajo k odločnemu koraku, iz svoje reserve, ko je vendar pri teh odnošajih najbolj zainteresovana. Zahtevala je pač takoj ob začetku ustaje skupno z Avstrijo izvedbo raznih reform, toda ni storila ni enega resnejšega koraka, da bi Turčijo primorala, da uvažuje te njene zahteve. Ščerbina in Rostkovski sta postala žrtvi turškega fanatizma, ves svet je priča-

koval, da si bode Rusija poiskala krvavega zadoščenja. Toda Rusija se je zadovoljila samo z eksemplaričnim kaznovanjem krivcev in je zo pet stopila v ozadje.

Kaj pomeni to? Ali ima morda važnejših opravkov na vzhodu in v Mali Aziji, da si ne mara vezati rok v Makedoniji? Dogodki v Mandžuriji kažejo na to! Sicer je pa mogoče, da bode Rusija, čim bode izvedla svoj načrt v Mandžuriji, kar se bode baje v najkrajšem času zgodilo, spremenila svoje stališče in se energično zavzela za Makedonce. To se pričakuje najkasneje po posetu ruskega carja na Dunaju. Da-li pa bodo do tega časa ostale razmere neizpremenjene, je seveda veliko vprašanje. Do vojske med Turčijo in Bolgarsko menda ne bode prišlo, dasi je vse javno mnenje v deželi za to in dasi so duhovi vsled francoskih in angleških vplivov silno razgreti. Sicer pa je že skrajni čas, da se na eden ali drugi način prepreči nadaljno krvoprelitje, ako ne drugače pa s tem, da si velevlasti z oboroženo silo izvojujejo ugled in primorajo Turčijo, da ugodí zahtevam velevlasti.

Cesar v Galiciji.

V razgovoru z bivšim ministrskim predsednikom grofom Badenijem je izjavil cesar: »Po mnogih težkih dnevih, ki sem jih ravnokar preživel, me je bivanje med vami razvedrilo.« Iz teh besed je razvidno, koliko skrbi povzroča cesarju ogrska kriza, ako imenuje to razvedrilo, da je moral takoj po dolgi vožnji v Lvovu sprejemati brezštevilne deputacije ter jim na dolgo odgovarjati.

Letos je za vladarja posebno nemirno leto. Vrste se politične homatije sedaj v Avstriji, sedaj na Ogrskem, tako da ni cesar celo leto napravil daljšega obiska, celo svoje vsakoletno priljubljeno bivanje v Gasteinu je bilo izpolnjeno le s obiski tujih vladarjev, potem pa je moral to bivanje še pretrgati, da je prišel

posredovat med nemirne ogrske duhove. In tako je bilo potovanje k gališkim manevrom letos edino večje cesarjevo potovanje.

Sprejem je bil na vseh postajah najpristronejši, saj pa tudi nimata krona in vlada v Avstriji naroda, ki jima je dolžen tolike hvale za vsestransko naklonjenost, kakor je narod poljski. Ta obojestranska obveznost se je tudi povdarjala v nagovorih in odgovorih. Prvi je nagovoril cesarja deželni maršal grof Stanislav Badeni v nemškem, maloruskem in poljskem jeziku ter je rekel med drugim: »Vaše Veličanstvo blagovoli v naših čustvih in v našem postopanju videti vedno faktorja, na katerega se sme vedno računati in zidati. Pod žezlom Vašega Veličanstva smo našli varno zavetje za svoj narodni razvoj in obstoj, in čim višje cenimo vsepehe našega dela v tej smeri, tem globlje prodira v srca prebivalstva prepričanje, da nam zamore ta narodni razvoj zagotoviti le vsled notranjega reda močna in na zunaj mogočna monarhija. Zastopniki naše dežele bodo tudi storili vse, kar je v njihovi moči, da se vse ovire in težkoče, ki bi se postavile na pot obstoju in razvoju močne monarhije, odstranijo in poravnajo.«

Cesar je rekel v svojem odgovoru med drugim: »Cenim čuvstvo zvestobe in odkritosrčno privrženost, ki mi jo je ta dežela opetovano izkazala tembolj, ker temu vedno in popolnoma odgovarja tudi postopanje prebivalstva in njegovih zakonitih zastopnikov. Prijetno me dirne, pred vsem slišati in videti, da so zastopniki ene največjih kronovin, ki jim je narodni razvoj tako pri srcu in ki visoko drže svoje narodne tradicije, tako globoko prešinjeni s tem, kar je za red v notranjem državi, za njen gmočni in duševni razvoj in za moč monarhije na zunaj neobhodno potrebno.«

Potem je sprejel cesar še deputacijo plemstva, škofijstva, občinskega sveta, židovske občine itd. Splošno

se je opazilo, kako je cesar familiarno govoril z bivšim ministrskim predsednikom grofom Badenijem. Cesar ga je nagovoril: »Kako Vam je, Badeni?« — Badeni: »Kakor staremu državniku sploh.« — Cesar: »Kaj pa naj potem šele jaz pravim.«

Ali so madjarske zahteve opravičene.

Sedaj ko so nenasični Madjari nastopili s svojimi nedosežnimi zahtevami, da mora tudi v armadi dobiti edino pravico njih jezik, oglašati so se začeli razni statistiki, ki s suhimi števkami dokazujejo, da so Madjari na Ogrskem povsod v manjšini. Ogrska ima 47 polkov, od teh jih je 12, ki nimajo niti enega Madjara v svojih vrstah in le 4 polki so, pri katerih služijo sami Madjari. V vseh ogrskih polkih služi 42% Madjarov in 58% nemadjarških narodnosti, in sicer 1615% Srbohrvatov, 1520% Rumunov, 1481% Nemcev, 1004% Slovakov, 149% Malorusov. Potemtakem bi Madjari ne mogli izmed 47 polkov niti 20 polkov izpolniti s svojimi ljudmi, a zaradi njih naj bi vendar bilo v armadi vse madjarsko! Nasprotno bi se lahko napravilo 8 srbskih, oziroma hrvatskih polkov, 7 rumunskih in nemških in 5 slovaških. Sicer pa tudi statistika ljudskega štetja vključ vsem madjarskim mahinacijam izkazuje, da so Madjari v znatni manjšini v »svoji« državi. Prvo ljudsko štetje je izkazano iz leta 1842, ko se še ni delalo s takim nasiljem za madjarske ideje. Takrat je bilo izmed 13.961.846 prebivalcev 4.812.759 Madjarov, 1.700.000 Slovakov, 1.517.712 Nemcev, ostali so bili Srbi, Hrvatje in Rumuni. Kakor znano, se Slovaki in Nemci najbolj množijo, Madjari pa najslabše. Slovaki se pomnožijo vsako leto najmanj za 2%, tako da bi jih moralo biti danes 3 $\frac{1}{2}$ milijona, a našli so jih pri zadnjem ljudskem štetju le 2 milijona, 1 $\frac{1}{2}$ milijona je ali slovaških odpadnikov ali pa so si jih Madjari samovoljno prilastili. Sicer pa izkazuje madjarske

LISTEK.

Togoten človek.

Črtica. Ruski spisal Anton Čehov.

(Dalje.)

Imamo juho, jezik z graham, pečeno piščico s kompotom. Jaz nimam nikakega teka, toda jem iz vljudnosti. Po jedi, jaz stojim na verandi in kadim, pride Mašenkina mama k meni, stisne mi roko in pravi z duševnim glasom:

»Ne obupajte, Nikolaj, to je srce — tako srce!«

Gremo v gozd. Varenka se obesi na svojo roko, vtisne se v svojo stran. Jaz trpim neizrečeno, prenašam vendar s potrpljenjem.

Končno smo dospeli. »Zakaj ste tako tihi, tako molčeči?« vpraša Nadenka zdihujoč.

Kakšno vprašanje. Kaj naj vendar govorim ž njo? Kaj je skupnega med nama?

»Torej povejte vendar«, silila je. Premišljeval sem, da bi povedal kaj lahko umljivega. Po presledku sem prišel: »Izsekavanje gozdov je velika škoda za Rusijo...«

»Nikolaj!« dahnila je Varenka, in njen nos se je porušil, »vidim, vi se hočete izogniti razgovoru. Hočete se z molčanjem maščevati. Ker sem vam ljubezen ne vrača, hočete torej samotno in sami nositi svojo bol — to je strašno! Nikolaj!« zakliče in prime krepko za svojo roko, pri čemur se njen nos še bolj porušil. »Kaj porečete, ako vam deklica, katero ljubite, namesto ljubezni obljubi večno prijateljstvo?« Jaz absolutno ne vem, kaj naj ji na to odvrnem. Prvič ne ljubim sploh nobene; drugič, kaj hočem z njenim večnim prijateljstvom? Mašenka pokrije obraz z rokami in govori tiho pred se:

»Molči — čaka, da se žrtvujem, jaz ga pa ne morem ljubiti — moje srce je navezano na drugega! Toda — premislila bom — hočem zbrati svoje moči — morda sem v stanu, žrtvovati svojo srečo, da obvarujem tega pred obupanjem.«

Jaz ne razumem jednostavno nič — stojim pred neko skrivnostjo. Gremo dalje in iščemo gobe. Nikdo ne govori. Nadenkin obraz izraža duševno borbo. Tedaj se spomnim

na svojo dizertacijo in zdihnem glasno. Med drevesi zagledam ranjenega častnika. Revez šepa na obe strani, na desno na bolno nogo, levo mu visi ena svetlooblečena deklica na roki. Njegov obraz izraža vdanost.

Gremo domov in pijemo čaj; potem igramo croquet in potem poje ena živobarvno oblečenih deklet neko romanco:

»Ne, ti me ne ljubiš!«

Pri besedi »ne« raztegne usta od enega ušesa do drugega. »Krasno!« piskale so ostale device. »Krasno!«

Nastane večer. Za drevesi se prikaže mesec. Globoka tišina na okoli in duh po sveži mrtvi. Jaz zagrabim svoj klobuk in hočem iti. »Ostanite, jaz vam imam nekaj povedati«, pošepnila mi je Mašenka. Jaz imam slutnjo o nečem neprijetnem, vendar ostanem iz vljudnosti. Mašenka vzame svojo roko in zavila sva v neki drevored. Sedaj izraža njeno bitje razburjenje; blede je, diha težko in ima, kakor se kaže, namen zviniti svojo roko. Kaj se godi v njej?

»Poslušajte« — mrmra — »Ne,

jaz ne morem — ne« — hoče nekaj reči, toda zadržuje. Končno vidim v njenem obrazu, da je prišla do nekega sklepa.

»Nikolaj, jaz sem vaša! Jaz vas sicer ne ljubim, toda obljubim vam večno zvestobo!« In pritisne se na moje prsi. Toda naenkrat skoči nazaj. »Nekdo pride«, šepeta. »Ostani zdrav — jutri ob enajstih sem v lo-pici na vrtu — zdrav!«

Zgine. Se vedno nič ne pojmem in grem razjarjen proti domu. »Davki v preteklosti in prihodnosti« čakajo name, jaz pa ne morem delati. Ves sem iz sebe, lahko bi se reklo, da sem divji. Vraga tudi, jaz ne trpim, da se ravna s menoj kakor s kakim neumnim mladičem. Jaz sem togoten človek, nevarno je šaliti se z menoj! Hišina me pride klicat k večerji. »Ven!« zavpil sem nad njo. Ta togota ne obeta nič dobrega.

Prihodnje jutro je temperatura pod ničlo, k temu mrzel, oster veter, dež, blato in vonj po naftalinu, ki je puhtel iz toplih oblakov, ki jih je vzela moja mati iz kovčega. K temu še dan, katerega ima solnce mrkniti. Tukaj moram opomniti, da v

času solnčnega mrka celo nestrokovnjak s svojim opazovanjem mnogo koristi. Tako lahko vsak izmed nas: 1. določi diameter solnca in lune; 2. nariše solnčni dvor; 3. zmeri temperaturo; 4. opazuje živali in rastline med solnčnim mrkom; 5. opiše svoje lastne utise. To se mi je zdelo tako važno, da sem odložil »davke v preteklosti in prihodnosti« na stran in sklenil opazovati solnčni mrk.

Vstali smo vsi jako zgodaj. Jaz sem delo tako razdelil; jaz bom izračunal diameter solnca in lune, ranjeni častnik bo narisal solnčni dvor; vse drugo so obljubile Mašenka in druga dekleta. Slednjič smo vsi zbrani in čakamo. »Kako nastane pravzaprav solnčni mrk?« vprašala me je Mašenka.

»Solnčni mrk«, odgovoril sem, »nastane, ako pride luna, naginjajoč se na ploskov ekliptike, na črto, ki veže središča solnca in lune.«

»Kaj se pravi ekliptika?« Razložim ji. Mašenka pazno posluša, potem vpraša: »Ali se zamore skozi sajava steklo videti črto, ki veže središča solnca in lune?«

aleparije najboljše to, da jih izkazuje statistika 45 41%, dočim jih je v polkih le 42 23%. Nemadarske narodnosti pa imajo v armadi mnogo večje odstotke kot v uradni statistiki.

Kako naj se reši balkansko vprašanje?

Balkansko vprašanje je trd voz, katerega razvozlati se trudijo razni diplomati in politiki že desetletja in desetletja, žal, skoro brez vsakega uspeha. Sicer bi se dalo to vprašanje v resnici prav lahko rešiti, ako bi se upoštevale dejanske razmere in pravične zahteve. Eden najboljših poznavalcev balkanskih razmer je bil nedavno umrl angleški državnik lord Salisbury. Ta je imel par mesecev pred svojo smrtjo z bivšim srbskim ministrskim predsednikom Mijatovićem o Balkanu daljši razgovor, ki ga je sedaj priobčil Mijatović v »Trgovinskem glasniku«. Na vprašanje, kako bi odstranil balkanske konflikte, je odgovoril Salisbury: »Idealna rešitev za me bi bila federacija balkanskih držav, ki bi morale biti avtonomne in neodvisne. Na možnost ne vrste federacije sem dolgo časa veroval; toda sedaj sem postal nekoliko skeptičen. Vaši kronični prepiri so mi vzeli ves pogum. Bojim se, da ne bode mogli biti nikdar edini ter sploh ne bode v stanju, si sami preskrbeti tako sporazumljenje. Priporočal vam bom drugo rešitev. Celi Balkan do Carigrada se mora nakazati Avstro-Ogrski. Mijatović je pripomnil, da bi razum mnogih drugih ugovorov proti takemu priklapljenju ne bila Avstro-Ogrska dovolj močna, da bi prevzela tako nalogo.« Salisbury je odgovoril: »Potem bi bila mogoča še tretja rešitev: Balkan se naj razdeli med Rusijo in Avstro-Ogrsko.« — »In angleški interesi?« je pripomnil Mijatović. Salisbury je odgovoril: »Angleški interesi bi ne trpeli nobene škode; nam bi ne bilo nič, ako bi Rusija iz Carigrada vladala nad Balkanom. Mi imamo Egiptet ter smo gospodarji Sueškega preliva, to zadostuje za našo varnost. Mi se pač ne bomo vojskovali z Rusijo zaradi neodvisnosti balkanskih držav.« Mijatović je dodal k tem izjavam Salisburyja v imenovanem listu pripombo: »Ne verujem zdaleka, da bi ta program glede balkanskega vprašanja ostal Angleški za politično obliko v bodočnosti.« In mož ima prav, Angleška bi pri nobeni ugodni priliki ne mogla zatajiti svoje grabežljivosti.

Politične vesti.

— Poslanec Gregr je imel v Pragi velik shod, na katerem je ostro kritikoval cesarski reskript z dne 12. septembra 1871. Med drugim je rekel, da je ustava izvir vseh nesreč v Avstriji. Ustava je ustvarila

take razmere, da si vsi avstrijski narodi prizadevajo, se ločiti od te države. Cela Avstrija stoji v znamenju razpada. Čehi pa bodo vedno pozdravljali vse razmere, ki vodijo do razpada.

— V nižjeavstrijskem in solnograškem dež. zboru so se vložili nujni predlogi, naj se prekliče ministrska naredba glede pridržanja tretjeletnikov v vojaški službi. V obeh deželnih zbora sta odgovorila namestnika, da spada ta zadeva v delokrog državnega zbora; deželni zbor ni kompetenten.

— O ogrski krizi piše »Montags Revue«, da sedanji grozni položaj na Ogrskem ni delo narodnih šovinistov Kossutha in Barabassa, temuč jezuitskega gojenca grofa Apponyija.

— Vojaške revolte. V Šopronu je bil velik shod zoper pridržanje tretjeletnikov v službi. Po shodu je demonstrirala množica po mestu, med njo tudi aktivni vojaki, ki so klicali: »Nočemo dalje služiti!« Pri generalu in svojih častnikih so vojaki pobili s kamenjem vsa okna.

— Nemški cesar v nevarnosti. Italijanska vlada je baje opozorila ogrsko policijo, da so odšli trije anarhisti na Ogrsko, kjer biva sedaj nemški cesar.

— Srbski častniki — zarotniki bodo obsojeni do enega leta trdnjavske ječe, glavni provzročitelji pa v večletno ječo, ne da bi izgubili častniške šarže.

— Ustaja v Macedoniji. Turške čete gospodarijo čimdalje grozoviteje v monastirskem okraju. Do 9. t. m. so požgali Turki 115 vasi. Mnogokje so bolgarske žene onečlašali in razsekali na kose, ravno tako otroke. Nad 8000 družin je brez strehe ter se skrivajo po gozdih.

— Defraudacija v papeževi zakladnici. V zakladnici »Propaganda fide« je konstatiral kardinal Volpe 100.000 lir primanjkljaja. Neke nune, ki so imele tam naloženih 15.000 lir, so prišle ob svoj denar.

— Angleška ministrska kriza. Finančni minister Ritchie, vojni minister Brodrick in minister zunanjih zadev lord Lansdowne so baje podali demisijo, ker je vojna komisija izrekla grajo o njihovem delovanju.

Dopisi.

Iz Dobračeve. Dne 10. kimovca zadela je vas Dobračeva grozna nesreča. Strela je udarila v poslopje Antona Kavčiča, stoječe sredi vasi in naenkrat je bilo vse ostrežje v plamenu; slučajno pihne ravno takrat močna burja (vzhodnik) in bliskoma so bila v ognju vsa proti zahodu stoječa poslopja. Z velikim naporom so ljudje komaj rešili živino in vozove. Jedno živčice je zgorelo. Zgorela bi bila tudi dvajsetletna hči A. Kavčiča »Tinčova Marjanica«, ki je v gorenji sobi pobirala obleko, da je ni pravočasno rešil hrabri dobračevski gasilec Janez Kržišnik. Gasilci so tudi to pot izvršili

kar najčistneje svojo nalogo. Z največjo urnostjo in točnostjo so uredili brizgalnice in brizgali vodo iz potoka, oddaljenega skoro dvesto metrov od mesta nesreče. Delali so vse popoldne, celo noč in še drugi dan tako, da so bili skoro do smrti utrujeni. Domačim gasilcem so kmalu prihiteli na pomoč vrli žirovski in pozneje tudi ledinski gasilci, tako da so z združenimi močmi delala tri gasilna društva s štirimi brizgalnicami. Zasluga gasilcev je, da ni pogorela hiša trgovca J. Ježa, katera se je že na več krajih užigala. A če bi bila gorela dotična hiša, bi se bil ogenj gotovo strahovito razširil, tako, da bi bila lepa in prijazna, okrog sedemdeset hiš broječa vas Dobračeva skoro cela pogorela. Zahvaliti se je le izurjenim, krepkim in pogumnim gasilcem ter ugodnemu vetru. Pogorelo je skupno devet poslopij. Trem večjim posestnikom je uničil plamen popolnoma vse. Spravljene so imele skoro že vse pridele, da nesrečniki ne bodo mogli letos nič živine prirediti. Skupna škoda se ceni na 50.000 kron, zavarovani pa so bili prizadeti le za malenkost 6800 kron. Človekoljubnemu občinstvu se priporočajo, da jim vsak po svojih močeh blagohotno pomaga. Tudi naši poslanci se opozarjajo in jih tudi prosimo, da izposlujejo nesrečnike, če mogoče, kaj podpore.

Dunajska „Sava“ in „Slovenija“.

(Dopis iz visokoškolskih krogov.)

Bliža se čas, ko oddidejo naši visokošolci zopet na Dunaj, bliža se čas visokega politikanstva. O počitnicah je zavladala tišina med vsemi mladimi razburjenimi duhovi, le »Danicarji« so v prijatni družbi, »Slomskarje« praznovati slovensko vzajemnost s svojimi bratci s severa in z juga in lemenatarji so iztaknili, da je najmočnejša vez med slovenskimi brati katoliška vera. No, boljše je, da je napredno dijaštvo lepo molčalo, če bi se imelo tako »smešiti pred svetom, kakor se je ta »prečastita« družba blamirala pred Bogom in pred ljudmi. Pa to je bilo že davno in ko se bodo zbrali ti gospodje zopet v svoji »Zarji«, »Danici« in »Hrvatiki«, pozabili bodo že na ta velepomemben dogodek in brez strahu in sramu si bodo gledali zopet iz lica v lice. Zapeli bodo morda v družbi z »Avstrijanci« in »Norikanci« in kakor se že imenujejo burševski štefažarji, pri procesijah novo papežovo himno, da s tem iznova manifestirajo svojo ljubezen do domovine, potem pa bodo tiho zobali svoj oves iz jasli knezoškofjskih zavodov.

Napredno dijaštvo pa se bode začelo polagoma razburjati in gospodje »Slovenjani« bodo patetično naglašali svoje kritično stališče napram mladi »Savi«, ki je baje po blagohotnem nazivju nar. radikalev samo privesek nar. napr. stranke. Zdi se nam, kakor bi hoteli s tem reči, da so v obče zmogljivi razsojati o svetovnih problemih kot »Savani«, in da le-te odrekajo pravico, zagovarjati svoje ideale; da bi hoteli odrekati važnost svobodnimiselnih idej, tega kljub vsem dosedanjim njihovim enuncijacijam ne moremo verjeti. So li »Savani« zato privesek liberalne stranke, ker menijo, da duhovniški stan ne sme gospodariti v naši deželi? To je vendar docela moralno in domoljubno stališče! So li zato privesek, ker ne pustijo udrihati po vodstvu stranke? Le temu vodstvu se bo moral zahvaliti slovenski narod, če se kdaj oprosti iz farovških okov! Kritizirajte, ne domišljajte si pa, da je

kritično stališče edino pravo, če tudi ga zavzimate bona fide. Bodite pošteni in priznajte, da ni res, ako ste nekaj trdili in če morda še sedaj trdite, da smo mi internacionalni in »liberalni«. Mi ljubimo vsaj v tisti meri svoj narod kakor vi, in vzpričo tega smo se tudi izpostavili vašim direktnim in zahrbtnim (glej »Iskre«!) napadom. Zahtevate, da v narodnih stvareh skupno nastopamo. Stojite na stališču, da moramo, ne oziraje se na desno ali levo, recimo v vseučiliškem vprašanju delovati složno. Prav! Pa je li k temu složnemu delovanju treba, da se upošteva »Danicarje«? Na shod, ki se ga skliče v prilog slovenske univerze so vendar vabljivi vsi slovenski dijaki, udeležijo se ga tako »Savani« kakor »Danicarji«; nepotrebno in nepravdo pa je, če priznate našim »katoliškim« dijakom mesto v odboru in da sploh polagate kako važnost na te vrste ljudi. Ako jim je vera čez vse, se ne morejo ogrevati za ljudsko prosveto in ne za ljudsko blagostanje. In končno, ta peščica lemenatarjev vendar ni vredna, da vznemirja toliko naprednih dijakov.

Zašli ste v svoji »objektivnosti« tako daleč, da sami niste vedeli, li simpatizirate bolj za »Savo« ali »Danico«. Li morda v tem vidite večjo ljubezen do svoje domovine, ako se bratje z ljudmi, ki so privesek naše klerikalne stranke? »Danica«, menimo, je privesek, ker zavzema stališče, ki ga lahko zagovarjajo fanatizirani kaplani ne pa visokošolci, ki je kdaj slišal, o razvitku človeštva in »blagodejnem« vplivu edinoizveličavne kat. cerkve. Zdi se nam, kakor, da bi vsa vaša dejanja v tem oziru ne bila vaša, ali kakor da bi ne izvirala iz plemenitih nagibov, oziroma vzrokov. Menimo, da vas ne vabi k »složnemu delovanju« stališče »Danice« ampak da vas žene v to stališče »Sava«. Razumete?

Ne prihajamo k vam kot snubci, obračamo se k vam z opominom, da naš čas potrebuje značajev, trdnih in neizprosnihs nasprotnikov vsega, kar ima namen utrditi pri nas rimsko premoč. Vsak posameznik odločuje v tem strastnem boju, ki ga je začelo z novimi in intenzivnejšimi silami naše duhovništvo proti vsemu, kar bi utegnulo počasi zaneesti prosveto v naše od sv. Duha tako zanemarjene kraje. Li ne čutite trpkosti vsrpiče naših žalostnih ljudskoškolskih razmer, vam ne zalije kri lica, kadar slišite sem in tam, kar naše ljudstvo pridigarjem svojim še vse verjame? Ne pustite, da bi vam »Danicarji« in drugi volkovi v ovčji obleki ublažili grenke čute, ki ste jih bili prinesli seboj še iz srednjih šol. Stopimo v jedno vrsto in preko diferenc, ki nas ločijo, zavzemajmo skupno stališče proti temu sovražniku. Naši nas bode pripravljene za skupno narodno delo, samo odvrzite vse, kar diši po simpatijah s klerikalci. Pri tem pa še vedno lahko ostanete na svojem kritičnem pozorišču, in v isti meri se lahko posvečate pozitivnemu delovanju. In slednjic, ne odvrčajte dijakov od našega društva z nepoštenimi opazkami, ampak agitujte za se in proti nam z jedino važno točko, ki loči »Savo« in »Slovenijo« in ta je, da smo »Savani« pristaši nar. napr. stranke, ki nastopa proti klerikalizmu z isto odločnostjo, s katero bomo nekoč nastopali mi, povejte jim pa tudi, da je to naše prepričanje tako trdno, da se nam niti v tako važnem vprašanju, kakor je vseučiliško, ne zdi pravo bratiti se z ljudmi, ki so ljubljenci onih Efiatlov, ki so v najnovejšem času napovedali »Slov. Matici« boj kot.

H.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 15. septembra.

— Kranjski dež. zbor. Deželni predsednik baron Hein je sklical za danes popoldne ob 3. uri načelnike vseh treh deželnozborskih klubov na posvetovanje glede dež. zbora. Kakor čujemo, je med klerikalnimi poslanci neka struja, ki dela na to, da naj se načelnštvo klerikalnega kluba ne odzove temu povabilu. Pravi se, da sta za to posebno vneti zlasti dr. Krek in dr. Schweitzer. Verjetno je to tembolj, ker je znano, da je bil pred več meseci celo dr. Šusteršič pripravljen, odnehati od obstrukcije pod dogovorjenimi pogoji, a v škofijstvu vladajoča kamarila je to preprečila s tem, da je poslala dr. Kreka in dr. Schweitzerja k škofu in ga pregovorila, da je po prizadevanju vlade dovoljeni modus za sporazumljenje odklonil. Rečena kamarila dela — kakor se nam poroča — tudi sedaj na to, da naj se stranka ne udeleži današnjega posvetovanja. Katera struja je zmagała, tega sedaj še ne vemo.

— Koroški deželni zbor. Se je včeraj sešel in je takoj začel svojim delovanjem. Prvi predlog, ki je bil podan, je ta, da naj se deželni zbor izreče zoper to, da bi vojaki, ki so doslužili tri leta, ostali še nadalje pod zastavami in da naj se deželni zbor izreče za sklicanje državnega zbora. Ta predlog je stavil poslanec Dobernig.

— Graška »Tagespost« in »Savani«. Kolikokrat so že nemški burši na najprezrednejši način izživali slovenske dijake v slovenski Ljubljani, ne da bi se le-ti brigali za take pobalske provokacije. Deležni so bili samo krepkega prežiranja. To nemškemu dijakom ni bilo po volji in kričali so, da Slovenci nimajo poguma, da bi se postavili v bran in da bi napravili njim primerno, kakor se akademikom spodobi, branili svoja načela. Sedaj, ko so se »Savani« postavili na isto stališče, katerega so preje zavzemali nemški dijaki, in ko so malo energičneje jeli nastopati napram njim, pa jim zopet ni prav Strahopetnež, ko si ne morejo drugače pomagati, so jeli prav pridno obrekovati in »Savane« blatiti ne glede na to, da se tako postopanje ni malo ne ujema z akademsko častjo. Pri tem častivrednem poslu jim je prihitela na pomoč tudi graška tetka »Tagespost«. Do sedaj smo menili, da je »Tagespost« še vsaj kolikor toliko dostojen list, ki tudi v boju zoper politične nasprotnike gleda na to, da se ne prekoračijo meje dostojnosti. Sedaj smo bolj poučeni! »Tagespost« se je postavila popolnoma na stališče takozvanih revolver-žurnalstov. Zadnjo soboto je priobčila iz Ljubljane dopis, v katerem na najostudnejši način blati »Savane«, češ

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. — Spisal F. R.

II.

Zatiški samostan je bil v začetku 15. stoletja najmenitnejši vseh samostanov na Kranjskem. Samostan je bil podoben malemu mestu. Krog in krog je bil ograjen z visokim zidom, v katerem so bili v primerni razdalji napravljeni trdni stolpi, za obrambo v nemirnih časih in za bivališče samostanskih vojščakov v časih miru. Razen cerkve in glavnega samostanskega poslopja je bilo na dvorišču zgrajenih še več deloma pritličnih, deloma enonadstropnih hiš, za katerimi se je razprostiral obsežen in skrbno negovan vrt.

Zatiški opat je bil eden prvih, najuglednejših in najvplivnejših velikašev v deželi in pravi kralj svojih podanikov. Leta 1398. izvoljeni opat Albertus pl. Lindeck je tudi vladal svoje podanike, kakor kak kralj, čigar oblast nima nobene meje. Bil je nad vse ošaben in smel človek, trdega srca in neupogljive volje, a tudi lahkoživ in radodaren tako, da je v nekaterih letih zapravil ogromne

svote samostanskega premoženja, obremenil samostansko posestva z znatnimi dolgotv in iz kmetov iztisnil zadnje prihranke.

Tlačani so opata sovražili iz vsega srca in so mu večkrat stregli po življenju, a do živega mu niso mogli priti, kajti opat je bil oseben hraber in neustrašen človek in ni zapustil samostana nikdar, če ga ni spremljal njegov praporščak Andrej Rovani s šestimi vojščaki.

Na samostanskem dvorišču sta čakala dva vojščaka na konjih, da spremita Andreja Rovana v Celje. Andrej je bil pri opatu, da sprejme njegova naročila.

— To pismo izročiš osebno grofu Hermanu celjskemu. Pazi, da ga nihče ne dobi v roke. Morda bodo poskušali to pismo siloma vzeti, saj pater Markvard, naš častivredni priyor, se silno zanima, čemu da greš do deželnega glavarja.

— Dokler sem živ — ne pride to pismo v druge roke, je samozavestno odgovoril Andrej.

— Tako je prav! Če dobro opraviš, dobiš lepo nagrado. Da boš vedel, zakaj se gre, ti povem, da so

nekateri meni podložni menihi napravili proti meni zaroto in me hočejo izpodrinuti. Ha — ha! — Zakrohotal se je hudobno in iz njegovih sivih oči je švignil pravi plamen sovraštva. Radi bi se vsedli na moje mesto. A še sem jaz gospodar in zapovednik v zatiškem samostanu in kdor mi kljubuje, tega pohodim in poteptam kakor črva.

»Ta človek je strašen«, je mislil Andrej sam pri sebi, rekel pa ni ničesar.

— V tem zavoju sta dve pismi, je nadaljeval opat. Eno sem pisal jaz, drugo je pisala premilostna pokroviteljica našega samostana, vojvodinja Virida. Pazi, da pisma srečno oddaš.

— Zanesite se name, premilostni gospod opat, je odgovoril Andrej.

— Torej idi, zvesti moj praporščak in opravi dobro svoj posel.

Andrej je pokleknil in poljubil opatu roko. Nekaj trenutkov pozneje je peketanje konjskih kopit naznanjevalo opatu, da je Andrej s svojima spremljevalcema odjahal.

Andrej je s svojima vojščakoma nameraval iti čez Šmartno pri Litiji v Celje. Pot je bila tod bližja in

varnejša, kakor preko Ljubljane, odločil se je pa za to pot tudi iz ozira na svoja spremljevalca, ki sta bila tukaj doma.

V hitrem diru so prispeli do graščine St. Lambert, ki je ležala blizu Zatičine. Dandanes ni več niti razvalin tega gradu, v katerem je v tistih časih celih trideset let prebivala vdova vojvode Leopolda, vojvodinja Virida, hči milanskega vojvode Viscontija in vneti zaščitnica zatiškega opata Albertusa.

Jahaje mimo šentlamberškega gradu je Andrej na obširnem vrtu zagledal lepo plavalaso damo gospodskega stanu, ki se je veselo kakor kako deklece podila po vrtu z velikim rujavim psom.

— Kdo je neki to? je Andrej dejal svojima spremljevalcema. To je očitno, da je plemenitega stanu — a dolgo še ni tukaj, ker je še nikdar nisem videl.

— Morda je to sestra gospoda opata, je odgovoril eden spremljevalcev. Vsaj slišalo se je, da pride sem, ker so ji sorodniki pomrli razen opata in brata Friderika, ki pa sam ničesar več nima in bi nemara še

moral svoj grad prodati, če bi ga naš opat ne podpiral.

— Za druge ima vedno dosti denarja. Če se oglasi kak velikaš, mu vrže deset cekinov, kakor da bi to ne bilo nič, nam pa, ki mu služimo, je zdaj še zmanjšal plače — se je izel drugi spremljevalec, stari Matije, o kojem se je govorilo, da bi sam zmagal celega teleta, če bi mu ga spekli.

Rovan je tiho poslušal te govornice. Prišelši mimo cvetoče jablane, je kakor slučajno utrgal vejico, potem pa pognal svojega konja proti tistemu kraju vrta, kjer se je igrala tuja gospodična.

— Bog Vas blagoslovi gospodična, ki ste lepa kakor pomladanski dan, je zaklical Rovani in vrget tujko utrgano cvetje pred noge.

Presenečena je tujka pobrala cvetje in zaklicala: Potujte srečno zali vitezi!

Rovan se je ozrl še potem, ko je bil že precej daleč od vrta in je videl, da stoji tuja gospodična ob ograji, da drži jablanov cvet v rokah in gleda za njim. Zasmejal se je veselo in zadovoljno in pozdravil s klobukom, potem pa pognal konja in zdirjal kakor blisk po prašni poti.

da si v svoji hrabrosti ne upajo drugoga, kakor provzročati nočne škan-dale in provocirati mirne goste-ne akademike v kazini, nemške burše pa pusté, dasi so jim isti vsikdar na razpolago in so jim znana tudi njih imena, lepo pri miru samo zbog tega, ker se jih bojé. Na to se zlobno pripoveduje, da so »Savania« pretekli torej ponoči prišli v kazino v času, ko so morali vedeti, da ni tamkaj nobenega akademika, in da so v svoji »hrabrosti« kontrahirali kazin-ske markerje in natakarije, meneč, da so vseučiliščniki. To je nesramna laž, ki jo si je pošten dopisnik prosto izmislil, da bi s tem prikril malo časten nastop nekega nemškega aka-demika. Ej, gospod tehnik Tvrđi, zakaj se pa skrivate za natakarije in markerje?! Tega bi Vam pač ne bilo potreba storiti, saj itak vemo, da ste strahopetno zlezli pod klop! A pro-pot! Morda opravljajo v zadnjem času v kazini posle natakarijev in markerjev akademiki in tehniki? Iz-poročila v »Tagesposti« bi se dalo to sklepati. Ako je temu tako, mo-ramo nemškimi akademikom le česti-tati; izbrali so si res primerno polje v vspešno delovanje, ki je popol-noma prikladno njihovim nagnjenjem. Heil!

— **V pridobninsko komi-sijo** za celo deželo Kranjsko sta bila včeraj iz I. razreda izvoljena za pravega člana tovarnar Gassner za namestnika pa tovarnar Kosler. — Pri današnji volitvi v pridobninsko komisijo II. razreda sta bila izvoljena za prava člana gg. Ivan Schrey, pekovski mojster in zbor-nični svetnik in Ivan Grobelnik, trgovec v Ljubljani. Za namestnika pa gg. Ivan Mejač, zbornični svet-nik in trgovec ter Adolf Kordin, trgovec v Ljubljani. Kako malo za-nimanja je bilo za to volitev, kaže okolnost, da se je od 147 volilnih upravičencev poslužilo svoje volilne pravice le pet.

— **Volitev udov in na-mestnikov pridobninske ko-misije.** Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug je v svoji seji dne 14. t. m. sklenila volilec III. in IV. raz-reda priporočati, da pri volitvi oddajo svoje glasove sledečim gospodom: Vo-litev III. razreda v sredo, dne 16. septembra, dopoldne od 9. do 12. ure v dvorani »Mestnega doma«. — Jenko Avgust, pekovski mojster, Marija Terezije cesta, Pogačnik Alojzij, gostilničar, Miklošičeva ce-sta, kot uda; namestnikom pa: Bonač Ivan, knjigovez, Šelenburgove ulice in Schlegel Edvard, kovač, Pol-janska cesta. — Za IV. razred, volitev v četrtek, dne 17. septembra, dopoldne od 9. do 12. ure v dvorani »Mestnega doma«. Čamernik Ignac, kamnosek, Komenskega ulice, Fran-chetti Engelbert, brivec, Jurčičev trg, kot uda, namestnikom: Zabu-kovec Franc, gostilničar, Cesta v Mestni log in Sirk Ivan, mesar, Pol-janska cesta.

— **Slovenske matere, za-vedajte se svojega jezika!** Piše se nam: Slučaj je nanesel, da sem bil navzoč pri vpisavanju dijakov v prvi razred tukajšnje realke. In tam sem doživel dogodek, ki je po-kazal v kaj žalostni luči zavednost naših slovenskih mater. Oprilki vpi-savanja vpraša ravnatelj: Welches ist die Muttersprache? In mati Slovenka se je jela pomisljevati, naposled pa je dejala trepetaje pred gospodom oficijozom: »Ajntlich slavenisch, aber wir sprechen avh tajč. Alstn mohns tajčé mutersproh!« — Drastičen ta slučaj, pa ni osamljen!... Slovenke, kje je vaša ljubezen do materinega jezika? Kako naj ljubi sin svoj ma-terni jezik, ako mu mati sama ne vceplja ljubezni do njega! Tako se rodenarodni renegatje! Biti slovenske krvi, bodi Slovenki ponos! — Da bi se kaj takega ne čulo več!

— **Avstrijska mornarica se pripravlja.** V soboto ponoči je admiralat v Pulju dobil iz vojnega ministristva brzogovni ukaz, da je takoj pripraviti vojne ladje »Habsburg«, »Arpad«, »Wien«, »Szi-getvar«, »Panther« in »Magna«. Za-čelo se je takoj z delom in v ne-

deljo popoldne je bila eskadra do-cela pripravljena. Zapovednikom je bil določen podadmiral Kneisler. Povelje za odhod še ni prišlo.

— **Vojaške vesti.** Stotnik Ivan Žagar p. l. Sanaval je šel v pokoj, ter dobil značaj majorja. Pre-mišljena sta nadporočnik Otmar Aspelmeyer od 8 sanitetnega od-delka iz Ljubljane na Dunaj in po-ročnik Karl Fiala iz Mostara v Ljubljano.

— **Učiteljske vesti.** Za učiteljico v Hotču v litijemskem okraju je imenovana gđ. Ivana Zorčeva, dosedanja učiteljica v Prežganjah; na njeno mesto je začasno nastavljena absolvirana učiteljska kandida-tinja gđ. Angela Janša.

— **Znamenje časa.** Iz Škofje Loke smo dobili danes brezimno pisemce, pisano z okorno roko, v katerem se nahaja tudi naslednji značilni odstavek: »... Prosmo, povejte že jenkrat našmo častitmo gospodu župniku koker se šika. Sej je še naše častite gospode kapncinarje jizdal za liberalce, k se jem ne do-pade ta pesem, k jo žvižgajo gospod Šinkovec. Buh nam grche odpust — še ženske se zmirej jeze, de je zlodi-gli tega Šinkovca k nam zanesu. Prov po vorenk mu jenkrat povejte zakaj vira gre zdey dol per nas...« Dopisnikovi želji ustrezemo pri prvi priliki.

— **P. n. gg. učiteljem, ki naročajo šolske potrebščine pri »Narodni Šoli«** se naznanja, da je sklenil odbor v svoji seji z dne 12. kimovca t. l. odstotke zni-žati od 50% na 33% šolam ustanov-nicam in sicer zato, ker slavni de-želni zbor že tretje leto ni dal »Na-rodni Šoli« nikake podpore; z dru-gimi dohodki se pa ne shaja. Dru-gim šolam se daje namečka po mož-nosti. — Odbor

— **Skušnjaz za operni zbor** slovenskega gledališča začno se da-nes zvečer ob 7½. uri.

— **Za vsprejem v I. letnik ženskega učiteljskega v Ljubljani** se je oglasilo 107 učenk. Ker pa je prostora samo za približno 40 kandidatinj, bode se moralo zavrniti dve tretjini prosilk.

— **Zofija Borštnik - Zvo-narjeva,** znana slovenska umet-nica, priredi dramatično-dekla-matorični večer v nedeljo dne 20. t. m. na Vrhniki v tamošnji či-talnici, dne 3. vinotoka pa v Novem mestu v »Narodnem domu«. Začetek je ob 8 uri zvečer. Spored bode vrlo zanimiv.

— **Umrl je v Št. Rupertu** trgo-vec in posestnik g. Ivan Pavlin v starosti 51 let.

— **Iz Šiške** se nam piše: Vče-raj in danes vlada v Šiški tak smrad, da bi človek kmalu mislil, da v Šiški kuga razsaja. Mimoidoči ljudje si mo-rajo nosove tiščati, da ne živirajo tega prijetnega in zdravega duha. Pri nekem gospodu praznično namreč stranišča. In to je trajalo že včeraj od 7. ure zjutraj in do 7. ure zvečer, in danes zope-nadaljujejo. Čudimo se le, da dotični gospod, ki je poleg tega še obč. svet-nik, ne ve, da se kaj takega pri belem dnevu ne sme nikjer goditi, posebno bi se pa ne smelo goditi poleg glavne ceste, ki se na tem mestu lahko ime-nuje takorekoč »glavni trg« Šiške. Sploh se v Šiški, ki se sicer lepo raz-vija, premalo gleda na sanitarne reci. Dr. Nevesekdo.

— **Prostovoljno gasilno društvo na Ježici pri Ljubljani** priredi prihodnjo nedeljo, dne 20. septembra veselico na vrtu gosp. Frana Lenčeta, po domače pri Unku v Klečah. Vstopnina prosta. Začetek ob 3 uri popoldne. Čisti prebitek se bode uporabil v poplačilo društve-nega gasilnega orodja.

— **„Divji lovec“ v Škofji Loki.** V prostorih bralnega društva v Škofji Loki so loški diletantje upri-zorili »Divjega lovca«. Zanimanje za to predstavo je bilo veliko, tako da so bili že prejšnji dan vsi sedeži razprodani. Diletantje so prav dobro igrali. Nesreča je nanesla, da je med tretjim dejanjem padla svetilka na oder in se razbila. Petrolej se je vžgal in je napolnil dvorano z di-mom. Med občinstvom je nastal strah in vse je drlo ven — nekateri po-sebno korajžni so neki poskakali z okna v prvega nadstropju. Malo og-nja, veliko dima, nobene nevarnosti a velik, nepotreben strah! Igralci so sami kmalu pogasili ogenj in pred-stava se je nadaljevala. Občinstvo se je vrnilo in živahno odobravalo izvrstno igranje. Igrji je sledila prosta zabava.

— **Iz Jesenic.** »Slovenec« je revež ali pa tako pameten kakor jese-niske planke, da še do danes ne pozna onih klerikalnih gostiln na Jesenicah,

v katerih se ljubezen do bližnjega iz-raža z — nožem. Prva in največja klerikalna gostilna na Jesenicah je last »Ferjanke«. Na tej hiši vihra večkrat papeževa zastava. Druga imenitna go-stilna, taborišče popov in ajmohtarjev, je gostilna Wilmanca, takozvani kato-liški dom. Tretja je pri zadnjem grošu gospe Wisnerce. Četrta je gostilna pri »Hrvatcu«. Peta je gostilna pri »Jeleni« itd. Da so te gostilne klerikalne, lahko vsako uro dokažemo s pričami. Pisatelj teh vrstic se je sam prepričal, da ti gostilničarji samo »Slovenca« naročajo in z jeseniškimi kaplani tako drže, ka-kor z bogovi. Ako pa je še nadalje »Slovenec« tako nesramen, da vpraša za osebe, katere se v teh gostilnah koljejo in pobijajo, mu svetujemo, naj pri sodnji v Kranjski gori pregleda kazenske akte in potem nam bo on lahko vse one osebe naštel, katere so se v teh gostilnah bojevale in mislimo, da jih dobi zadosti. Na dalje naj pa »Slovenec« povpraša gospoda župnika Šinkovca, ki je šel po noči ob nedeljah v Ferjanovo gostilno obhajati in v sv. olje davat pretepače, tudi on bode povedal, ako hoče biti odkritosrčen, kolikokrat imajo jeseniški zandarji v teh gostilnah opravka. Mi lahko rečemo, da se je že vse pretevalo v Ferjanovi gostilni, samo duhovniki še ne. »Slovenec« vé tudi mnogo povedati o tukajšnjih Nem-cih. Čudno! »Slovenec« mora torej jako veliko s tukajšnjimi Nemci obče-vati, da je tako dobro poučen. Odslej bomo vsak tepež, kateri se v teh gostilnah zgodi, popisali v »Slov. Narodu«, da nam ne bode treba za leta nazaj protokolov pregledovati. Čas bi bil, pa že skrajni čas, da se jese-niški klerikalci poboljšajo, da ne bode potreba kar 4 ali 5 orožnikov več, kakor je predpisano, dajati na Jeseniško postajo.

— **Ustavljen promet.** Ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku nam je včeraj brzojavilo, da je na progi Trbiž - Pontabelj ustav-ljen ves promet, ker so nalivi poškodovali progo. Brzojavka je prišla šele ob 7. uri 20 minut zvečer v Ljubljano.

— **Na kamniških planinah** je v noči od s. bote na nedeljo za-padel sneg.

— **Ponarejeni cekini.** V vipavski dolini se nahaja v prometu mnogo ponarejenih desetkronskih zlatov. Ponarejeni so s tako spret-nostjo, da jih je le težko ločiti od pravih. Spoznajo se le, ako se drg-nejo ob sukno, ker izgube zlati blesk in postanejo blede. Ponarejene cekine je zasledil orožniški stražme-šter Ig. Turk, kateri je že več takih ponarejenih zlatov odvzel ljudem.

— **Nova pošta.** V Trnovem, v političnem okraju Postojna se usta-novi s 1. vinotokom poštini urad in nabiralnica poštnih hranilnice.

— **Zopet požar.** V nedeljo, 6. t. m. je zgorela posestniku Ivanu Debevcu v Gabrniku hiša z vsemi go-spodarskimi poslopji in z vsem gospo-darskim orodjem. Po požaru povzro-čena škoda se ceni na 2700 K, zava-rovalnina pa znaša samo 800 K. Naj-brže je zažgal 3letni Debevcov sinček, ki se je igral z vžgalicami. Stariši, ne dajajte vendar tako nevarnih stvari otrokom v roke.

— **V Šoštanju** so zaprli moža, ki je bil nekdanj Slovenec, a v za-dnjem času skrajno zagrizen nem-škar. To je trgovec — in komisio-ne — J. Končan. Zaprl so ga na 30 dni zaradi goljufije; kot namerč-čalo se mu je še tri dni radi pona-rejanja živil. Ivan, sedaj Johann Kon-čan, je zet znanega hajlovskega učitelja slovenske šole v Šoštanju, Ga-šperla Hrovata, ki skrbi za to, da pošilja njegov zet svoje otroke v »šulferajnsko šolo«. Ta učitelj rojen Kranjec, po imenu Hrvat, po nar.-nosti nemščur, mora imeti res dober želodec, da se ni ustrašil, oziroma da ga ni zadela kap, ko je dobil zet, ravno ko je sedel njegov tast kot boter novorojenega nemščurka pri krstni pojedini, povelje, iti stante peče v zapor, sicer pride ponj oro-žnik. Kmetje pa naj pazijo, da ne pridejo zopet temu Johann Končanu v pest, sicer bodo ogoljufani, kakor je pri Končanu običajno. Takšen je sad nemščurstva!

— **Povodnji na Koroškem.** Iz sosedne Koroške prihajajo jako žalostne vesti. V sled deževja so narasle vse vode in hudourniki so začeli svoje strašno delo. Velik del Koroške je ta-korekoč pod vodo. Drava je me-stoma stopila čez bregove in na Gorenjem Koroškem podrla vse mostove gori do Hollenburga. V Šmohor je vlada poslala vojaštvo na pomoč proti povodnji. Tudi Zilja je naredila veliko škode. Vlada je poslala vojske tudi v Bistrico, kjer je voda odnesla mnogo živine in podrla štiri poslopja. V raznih krajih je voda vzela tudi več živine in zadnja poročila jav-ljajo, da je tudi nekaj ljudi ponesrečilo. Hudo so prizadeti tudi Slovenci v Kanalski dolini. Na Štajer-skem so vode tako narasle, da so ponekod poplavlile svet. En del Ju-

denburga je bil včeraj pod vodo, vendar ni nikake večje nevarnosti.

— **Umrl je v Trstu** podpred-sednik mestnega sveta in predsednik pol. društva »Patria« Jurij Benussi, oni, ki je bil z raznimi »moretti« vred obtožen zaradi sleparij pri zadnjih občinskih volitvah, a je bil od sodišča oproščen. »Edinost« pravi, da je bil Benussi odločen nasprotnik Slovencev, a vsikdar lojalen in do-stojen nasprotnik.

— **V Dolini pri Trstu** je bila v nedeljo velika narodna slavnost, katere se je vzlic slabemu vremenu udeležilo kakih 2000 oseb. Pri slav-nosti je imel dež. poslanec Kompere govor, o katerem se poroča, da je bil rezka politična enunciacija na vsa važna mesta do visoko gori.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca avgusta pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt, in si-der: Dragotin Hribar, Šelenburgove ulice št. 4, trgovino s papirjem, pa pirnatimi izdelki, igralnimi kartami, muzikalnimi instrumenti, pisalnimi in risalnimi orodjem ter šolskimi potreb-ščinami; Josip Rebolj, Hilsbergerjeve ulice št. 12, ključavničarski obrt; Fr. Švoj, Kolodvorske ulice št. 41, trgo-vino z mešanim blagom; Oton Seydl, Špitalske ulice št. 7, izdelovanje ustne vode in zobnega praška; Jakob Mo-rocutti, Jurčičev trg št. 3, trgovino z noži in škjarjami; Valentin Kovač, Gosposke ulice št. 6, fotografski obrt; Josip Gostinčar, Pogačarjev trg, pro-dajo mleka, mlečnih izdelkov, jajec, kruha in zelenjadi; Fran Novljan, šolski drevored, mesarski obrt; Josip Filip Goldstein, Pod trančo št. 1, fotografski obrt in trgovino s foto-grafskimi potrebščinami; Jurij Košar, Črevljarske ulice št. 4, kleparski obrt in vodovodno inštalacijo; Ant. Pröckl, Sv. Jakoba trg št. 6, prodajo piva v steklenicah; tvrdka Madile, Wutscher & Comp., Valvazorjev trg št. 6, trgo-vino z železnino in kovinskimi bla-gom; Franja Schubernig, Sodnijske ulice št. 2, prodajo mleka, mlečnih izdelkov, kruha in zelenjadi; Friderik Siebenhaar, Krakovski nasip št. 10, fotografski in fotokemski obrt; Marija Hribar, Streliške ulice št. 20, malo trgovino z mešanim blagom; Ignacij Somrak, Moste št. 33, sobno-slikarski obrt; Josip Lončar, Flori-janske ulice št. 7, branjarijo; Avgust Craighero, Jurčičev trg št. 3, brusarski obrt; Lucija Koprivec, Pogačarjev trg, prodajo živil; Marija Marinko, prodajo kislega zelja in repe; — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: tvrdka J. M. Netsche, Mestni trg št. 5 in Resljeva cesta št. 3, trgovino z moško in žensko obleko in mo-dnim blagom; Ivana Jagra ml. dediči, Šolski drevored; mesarski obrt; Ma-rija Vilhar, Kongresni trg št. 3, trgo-vino z vinom; Viktorija Dejak, Vod-nikov trg št. 2, modistovski obrt; Josip Gostinčar, Karlovska cesta št. 13, prodajo mleka, kruha in jajec; Ivan Perme, Cesarja Južefa trg št. 2, kro-jarski obrt; Friderik Hoffmann, Du-najska cesta št. 14, trgovino z optič-nim blagom; Ivan Šrukelj, Dunajska cesta št. 15, plesarski obrt; Marija Stele, Poljanska cesta št. 26, branja-rijo; Ivan Craighero, Jurčičev trg št. 3, brusarski obrt in malo trgo-vino z noži in škjarjami; Josip Ter-celj, Karlovska cesta št. 13, skuhar-ski obrt.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču. 1.) Jakob Partl, mehanik v Ljubljani, je 25. roznika t. l. ponoči okoli polu 11. ure razgrajal na stražnici na Radeckijevi cesti v Ljubljani iz jeze, ker zaradi njegovega nedostojnega ve-denja ni hotel takoj službo opravljajoči stražnik neke ovadbe zaradi tepeža sprejeti, zmerjal ga je s prokletim po-lisijskim psom, s pijanceem in z raz-nimi drugimi psovskami. Ko se mu je aretovanje napovedalo, suval je z ro-kama, ter podstavil na kamnu straž-niku svojo nogo, tako da je padel in se lahko poškodoval. Druzeza je zgra-bil za prsi in ga tresel. Partl se opravi-čuje s popolno pijanostjo, kar kot priče zaslišani stražniki zanikajo; ob-sojen je bil na 13 mesecev težke ječe z 1 postom na mesec. 2.) Dinar, J. Švajb je ponoči na 20. mal. srpana t. l. v Semičnem na nekem ženitovanju v veži hišno gospodinjjo Marija Ahčan, ko je hotela svojega sina iz prepirajoče gručice fantov odstraniti, z nožem sunil v leva rebra in jo težko poškodoval, na to je še Franceta in Janeza Perkota z nožem oklaj in ju lahko telesno ranil; provzročitelj rabuke in prepira je bil obtoženec. Obsojen je bil na eno leto s 1 postom na mesec poostrene težke ječe. 3.) Na 6 tednov težke ječe je bil obsojen 14 let stari pastir Tomaž Cof, ker je v Sterževem svoji gospodinjji, pri kateri je bil za mlatiča najet, vzal dva bankovca po 10 K, kar obdolženec pri-znava. 4.) Ana Zabukovec, posestnica v Škofelji, je pustila svojo 2 leti staro hčerko Franciko v bližnji mlin spremiti 8 letno Reziko. Med tem, ko je starejša dekle neslo po ozki brvi vrečice žita v mlin, zabredlo je brez nadzorstva ostalo dete v vodo in utonilo. Sodišče je Ano

Zabukovec na 12 dni ojestrega zapora obsodilo. 5.) Pavle Kussian, bajtarja sin v Belipeči, je šel na lov, katerega ima v zakupu tamošnja delniška družba fu-žine za jeklo. V tem lovišču se naha-jajo tudi srne. Zjutraj ob štirih dne dne 28. velk. travna je slišal fužinski gojzdar strel; pol ure kasneje je pa videl obtoženca v bližini 30 korakov s puško dvocevko prihajati, kateri je urno pobegnil, ko je gojzdarja zapazil. Ker je bil obdolženec že dvakrat za-radi enakega hudodelstva kaznovan, ga je sodišče obsodilo na 7 mesecev težke ječe.

— **Mednarodna panorama** Ta teden nas vodi mednarodna pa-norama po največjem slovenskem mestu, Petrograd. Tu vidimo veli-častne palače ruskega vladarja, mo-godne stolpe cerkva, znamenite kipe in spomenike ruskih junakov nepre-sežne salone carskega dvora i. t. d. Ker je Petrograd prvo in največje slovensko mesto, zato naj ne zamudi nobeden Slovenec si je ogledati.

— **Ljubljaničica** je narasla ne-koliko nad normalom, isto tako Sava. — **Semenj.** Dne 14. t. m. je bilo na semenj prignanih 885 konj in volov, 256 krav in telet, skupaj 1141 glav. Kupčija je bila z govedo kakor tudi s konji prav dobra, ker je bil prišel kupec iz Moravske.

— **Ulom.** Danes ponoči je bilo ulomljeno v restavracijo gospoda Jo-žefa Schreya na južnem kolodvoru. Tat je prišel z dvorišča skozi zgornji del okna, ki je bilo le priprto, v restavracijsko sobo in tam ulomil v predal, v katerem je imel plačilni natak Karol Stridinger spravljen denar. Tat mu je odnesel okrog 400 kron v debelem denarju, pustil mu je pa le nekaj drobca. Policija je dobila neke podatke proti poškodo-vačevemu sonatakarju, ki ga je are-tovala. Le-ta je namreč prejšnji dan snažil okna in pustil že v ta namen zgornji del okna odprt.

— **Hudi sejmarji.** Včeraj po-poludne sta prišla na semnjišče po-sestnik Fran Dežman in mizar Ant. Hlešč, oba iz Hrušice pri Ljubljani. Zaradi neznanega povoda sta kričala in razgrajala po Poljanski cesti tako, da so se jima umikali tuji in do-mačini. Srečavši pekoveškega pomoč-nika Frana Eržena, sta odprla nože in ga hotela zabosti, toda Eržen jima je vendar ušel. Nato sta se hotela lotiti nekega kmeta, ki se je pripe-ljal z vozom s sejmišča, ki jima jo je pa tudi odkuril. Ko je prišel po-licijski stražnik, sta se mu najprvo pokorila, a v stražnici sta bila pa zopet tako rabijatna, da sta se celo lotila stražnika in mu raztrgala obleko.

— **Tepež.** Danes dopoldne sta se stela v kazinski restavraciji natakarija Ivan Zupanc in Ivan Hir-zinger. Zupanc je zbil Hirzingerja dva zoba, a sam je bil precej poško-dovan na glavi.

— **Tatvina.** Avguštinu Čadežu, 13letnemu dijaku, je včeraj popoldne, ko je kupoval knjige, neznan tat iz žepa ukradel 3 K. — Franu Matja-šču je v soboto v Predilnih ulicah neka ženska ukradla 13 K.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 82 Kranjcev in 48 Hrvatov.

— **Izgubljene reči.** Na ve-selici v Dobu pri Ljubljani dne 23. avgusta je bil pozabljen moderni vozni koc. Lastnik ga dobi v gostilni g. Adele Detela v Dobu. — Leopoldina Klemencova, učenka obrtne šole, je danes dopoldne izgubila na Po-ljanski cesti bankovce za 10 K.

— **Naše.** je včeraj izvošček Fr. Ljubič v Trzinu na cesti pet še sko-raj novih dežnikov.

— **Hrvatske vesti.** Izpit v inozemstvu. Gospa Danica Berić, hčerka vojnega računskega svetnika Šarca, in njena hčerka gđ. Gabriela Berić stanapravi-li pred nekaj dnevi v Parizu z izvrst-nim uspehom višji izpit iz franco-skega jezika in literature. — Hr-vatski jezik v cerkvi. V Bolu se je 8. t. m. prvič rabil pri krstu hrvatski jezik; krst se je vršil pri zaprtih vratih. — Umrl je Hasan beg Jusufbegović, mestni pred-stojnik v Drventi. — Knjiga za Amerikance. Izšla je ravnokar knjiga »Uputstvo u anglezkom je-ziku«, namenjena Hrvatim, ki potu-jejo v Ameriko. — Odkrijte Ant. Starčevićevega spomenika v Šestinih se bo vršilo v nedeljo, dne 11. vinotoka. — Ogenj je bil nastal v noči od četrta na petek v plinarni v Oseku. Delavcem se je posrečilo odvrti še pravočasno večjo katastrofo. — Na ročico se je nabodel deček Milan Perić iz Perjasice. Ročica mu je popolnoma predrila prsi nad srcem. — Hrvat-ski slikar Celestin Medović je dovršil sliko, ki predstavlja dohod Hrvatov v novo domovino v VII. stoletju. — Kolavdacija. Danes bodo pregledali mestni poverjeniki »Popov toranj«, da ga v slučaju odobrenja izroče naravoslovemu društvu. — Detomor. Seljakinja

Smiljana Rebić iz Dolnje Du brave je svoje novorojene dete za- davila in skrila potem v klet. — Zapri so nekega Martina Ma- takanovića, ker je med Velkim strugom in Medjustružem iz zasede streljal na orožnike. — Iz maše- vanja je umoril hlapec Stevo Kovačević v Debelem brdu svo- jega spečege tovariša Ivana Severia. — Požari Pri Ravanu je zgorelo 24 orolov mladega gozda, v Desičevu pa 80 orolov hrastovih nasadov. V Ravanu je najbrž nastal ogenj vsled nepreviđenosti, dočim so v Desičevu provzročile ogenj iskre iz lokom tive ondote industrijske železnice. — Knez Windischgrätz je pred svojim odhodom iz Zagreba obiskal nadškofa dr. Posilovića in bana Pe- jacevića. — Kupčija z dekleti Deklo Ano Pivarski je neki brez- vestni trgovec z dekleti zvalil z raz- ličnimi obljubami in jo prodal v neko javno hišo v Mitrovici. Ker je pa mati v Mitrovici zahtevala posre- dovanje policije, prodal je brezvest- nož deklet v Bosno. Posestnik ome- njene javne hiše, ki je najbrž iden- tičen s tem trgovcem, je bil prej — policaj v Mitrovici. — Deputacija trgovske in obrtne zbornice v Oseku je bila predvčeršnjim pri- banu in mu podala spomenico o kul- turelnih in gospodarskih razmerah v njenem okraju. — 9 izseljencev so ustavili v Zagrebu, ker so hoteli odpotovati s tujimi potnimi listi. — Dva srbska dezerterja so prišli v Vukovar. — V za- grebškem gledališču je pred- včeršnjim deževalo. Ventilacije so bile namreč odprte in zato je začelo ravno med predstavo kapjati na za- bujeno občinstvo. — Novo železni- sko progno Senj Spljet so v soboto otvorili. — Kopatišče Krapi- no-Topolice je do 10. t. m. ob- iskalo 2490 strank z 4417 osebnimi. — Odbor »Nar. hr. v. zajednice« v Alleghenyju je poslal za svoje brate v stari domovini 10000 kron. Vsega skupaj so poslali ameriški Hrvatje že 20000 K. — Književ- nik Jos. Evg. Tomić je imenovan častnim meščanom mesta Požeja. — Ameriške novice. Celo mesto pod vodo. Mesto Ft. Crook City je preplavljeno; samo 5 hiš je še na suhem. 50 družin je brez strehe, 3 osebe so utonile. — Predrzi ro- parji. Trije našeljeni možje so udri- li v blaginikov urad Chicago City elek- trične železnice, ubili dve osebi, dve nevarno ranili in odnesli 3000 dolarjev. — Železniška nesreča. Dva vlaka Nickel Plate železnice sta trčila in je bilo pri tem več oseb ranjenih; dva inženirja sta bila na mestu mrtva. — Indijanski uporov se boje v Minnesoti, ker so Indijanci pred kratkim pričeli svoje vojne plese. — Pošten tat. Neki neznan tat je vrnil Milwaukee Avenue State banki 65.000 dolarjev, katere je bil pred nekaj dnevi ukradel. — Potopil se je blizu New Havena skuner Booth; 5 oseb je utoni- lo. — Na smrt je bil obsojen v Georgetownu, Ky., C. Powers, ki je pred tremi leti ustrelil guvernerja Goebela. — V Chariti bolnici se nahaja Miha Godčej iz šenčurske fare na Gorenjskem. Bolan na pljučnici in vročinski boleznij je prišel sam 35 milj daleč z dežele v bolnico. — S sekiro je ubila Sara Solanova v Springerju N. Mex. svojega svaka Kornelija Gon- zalesa, ker jo je silil k nevarnemu činu. Sodišče je izjavilo, da je posto- pala pravilno. — Rumena mrzlica se hitro razširja med Tampico in Monterey, v Lenares in Victoria v Me- hiki. — Roparji so napadli pot- niki v vozu poletne železnice v Los Angeles, Cal., in jim pobrali ves denar in dragocenosti. — Orkan je po- polnoma opustošil Caymanovo otočje. — Štiri premogove rove so zaprli radi prevelike zaloge pre- moga v Shamokin, Pa. V rovih je de- lalo 5000 premogarjev. — Velik po- žar je nastal v Nashville, Tenn., napravil je za 175.000 dolarjev škode.

* Najnovejša novica. Zdra- vilišče na Montblancu. Pariški zdravnik dr. Kuso je ustanovil na vrhu Montblanca za poskušnjo zdra- vilišče za jetične. Dosedanji poskusi so se dobro obnesli. — Vlak je skočil s tira pred postajo Barne- veld pri Amsterdamu. — Pozive proti carju je hotel v Rimu na- bijati po hišah socialist Baccetti, pri čemer ga je policija prišla. — Močne potresne sunke so čutili dne 13. t. m. ob 10. dopoldne v Bu- kareštu. — Tovarna za sladkor je zgorela v Siedlach na Rusko- Poljskem. — Velikanske po- plave imajo na Solnograškem. Po celi Murški dolini je promet ustav- ljen. — Ustrelil se je v Zadru računski podčastnik 22. pešpolka Emil Slanina, ker mu je manjkalo 90 K eraričnega denarja. — Strajk železničarjev. Uslužbeni so usta- vili delo.

* Novi vozni red orien- talske železnice napovedujejo „Lustige Blätter“ sledeče: 1. V voznem redu so na sređi imena postaj, na levi pa v črnem robu pokopališča, kjer se pokopavajo potniki. 2. Postaje si lahko vsak zapomni, ako čita v časopisih imena krajev, kjer so se izvršili na- pad. 3. Nočni čas od 6 ure zvečer do 5 59 min. zjutraj je podčrtan kot zadnje dragocene minute v življenju potnikov. Z znamenjem O so zazna- nane postaje, kjer vkljub komplicira- nemu zlomljenju rok in nog ni dobiti kirurga. 5. Mimogredoče roparske čete, ki prihajajo k potnikom v spalne vo- zove, so dobiti na vseh vlakih. 6. Izven postaj se vstavlja vlak povsod tam, kjer to žele roparski poglavarji. Razum tega ima knjiga posebne razlage v znakih za spalne vozove za večno spanje, za postajališče, kjer izločijo umorjene, kjer se lahko ogledajo raz- drte proge, kjer se redno podirajo mostovi itd.

* Trepalnice in obrvi na- prodaj. V londonskih listih pripo- roča neki »dr.« Nestle svojo zalogo človeških olupčevalnih sredstev med njimi tudi obrvi in trepalnice. »Čane: trepalnice, ki se lahko nosijo v dru- žbi 5 K par; trepalnice, ki se nosijo na odru 1 K 50 h par; obrvi (ih ni mogoče spoznati za ponarejen) tra- jajo 3—6 mesecev 10 K 50 h par itd. Trepalnice so nabrane na fino ribjo kožo. Ta koža se na- maže s posebnim lepilom ter se na- go pritiska na rob trepalnic. Potem se trepalnice še naglo obdelujejo s segretim kleščicami. Cela operacija traja le kake tri minute. Marsikateri odjemalke (in odjemalci) se nauče si same pritrčiti trepalnice ter si jih naroče kar celi tuca; v tem slučaju doba popust, da jih stane tuca le 35 K. Ravnotako naglo se pritrčijo obrvi, ki so narejene ali iz člove- ških las ali pa iz dlake augora- mačke. Skozi kožico se sveti koža popolnoma naravno. Za gledališčne igralke so trepalnice ceneje, ker so narejene iz navadnega »blaga«.

* Tatinske nune. Nedavno smo poročali, kako so v neki trgovini v Nancyju zasacili neko nuno, ko je kradla razno blago. Sedaj pa se po- roča iz Toulona, da so tam imele nune, ki strežejo bolnikom v mornarski bol- nišnici, celo dobro organizovano ta- tinsko družbo. Ministru mornarice Pe- letanu se je zdelo čudno, koliko platna se porabi v imenovani bolnišnici, ko- liko konzerv se pokvari in koliko reči se poizgubi. Nune so si pridobile v teku časa neomejeno oblast v celi bolnišnični upravi. Nunam so se odvzele opravilne knjige in ključ, vrhutega je poslal mi- nister v Toulon kontrolorja, ki je dal preiskati oba samostana, kjer stanujejo tatinske nune. Kontrolor je našel več srebrnega namiznega orodja, ki je bilo v knjigah vpisano kot izgubljeno, čisto nove rjuhe, ki so bile v knjigah izka- zane kot nerabne, izvrstne konzerve, ki so bile izkazane kot pokvarjene, več »zgubljene« kuhinjske posode, cele zaboje dragih zdravil itd., nadalje naj- različnejšega blaga, ki je bilo vse iz- kazano kot neporabno in izgubljeno. Nakradene reči so morali odpeljati z več vozovi. Vrhutega so našli dva ve- lika šopa ključev. Izkazalo se je, da so si nune dale ponarediti ključ, ko so se jim pravi ključji pobrali. V sled tatinske manipulacije je trpela država ter so bili prikrajšani bolniki, zato pač ne bodo dolgorpste »božje sestre« odšle zasluženi kazni.

* Japonska vljudnost. Ji- ponci so zelo vljudni ljudje, seveda bolj v besedah kot v dejanju. Dokaz sledeči dogodek: Japonce je srečal Japonca na cesti. Že od daleč sta se drug drugemu klanjala, a ko sta prišla skupaj, sta začela razgovor. A. Že davno nisem imel sreče, da bi me bile videle vaše zelo spošto- vane oči. — B. Bil sem zelo nevlju- den, ko sem vas zadnjič videl. — A. Ne vi, temuž jaz sem bil zelo ne- vljuden, prosim vas, oprostite mi. — B. Kako vam je, odlični gospod? — A. Kadar vas vidim, mi je vedno prav dobro. — B. In kako je vaši milostivi g. spej soprog? — A. Dobro ji je, hvala za vprašanje, lena in stara moja žena je vaša služabnica. — B. In kako so vaši divni otroci? — A. Tem razposajenim, zamazanim gadom je tako dobro, da ne zaslu- žijo vašega laskavega vprašanja. — B. Stanujem v ozki in grdi ulici, hiša moja je odprta, ako bi smel izreči svojo najponižnejšo prošnjo: obiščite me v brlogu. — A. Gani- lo me je vaše velikodušno vabilo in

prišel bom v vašo prostrano rezi- denco ter bom vaši preveliki gosto- ljubnosti v nadlego in breme. — B. Sprejmite to darilo, ki je tako ne- znatno, kakor je odlična vaša oseba. A. Ta dar presega moje zasluge ti sočero. — B. Izvolite sesti z menoj nevrednim za mizo. Žena moja ne- vedši, koga bo imela pri kosilu, je priredila isto priprosto le zame. Ne zamerite ter jejte. — A. Kar sem živ, nisem še jedel nič bolj tešnega in okusnega. Ko bi le mogel celo svoje življenje jesti samo taka je- dila ... itd.

Telefonska in brzojavna poročila.

Beljak 15. septembra. Na progi Ukve-Pontabelj je radi po- škodb, ki jih je povzročila povod- enj, promet ustavljen najmanj za dva tedna; na progi Trbiž Ukve se je osebni in tovorni pro- met z pet upeljal, vendar vozijo tukaj samo osebni vlaki št. 911, 912, 913, 914, 915 in 916. Med Beljakom, Podklošтром, Trbižem in Ljubljano je promet vlakov zo- pet normalen. Na železnici po- murski dolini med postajama Tho- matal in Tamsweg je promet samo po ovinkih mogoč.

Dunaj 15. septembra. Prejšnji- cgrski ministrski predsednik Széll je prišel danes sem in je odpotoval ol tod na posestvo bivšega mini- stra a latere grofa Szechenija, kamor pride tudi ministrski pred- sednik Körber.

Dunaj 15. septembra. Vojno ministrstvo je izrekl gorenjeav- strijskemu deželnemu glavarju dr. Ebenhochu zahvalo za poziv, naj rekrutje 1. oktobra prostovoljno vstopijo v armado. Občinski svet v Ustju na Labi je sklenil enak poziv.

Budimpešta 15. septembra. Neki tukajšnji list poroča po pismu urednika beligradskega „Ma- lega Žurnala“, da je kralj Peter, predno je odpotoval v Niš, dobil svarilo, naj ne gre tja, ker bo njegov vlak z dinamitom razstre- ljen. Kralj je izjavil, da se ne boji, in se je peljal v Niš; naslednji dan je bila razkrita zarota. Oti cirji-zarotniki so bili jako dobro preskrbljeni z denarjem Urednik „Malega Žurnala“ pravi, da sta kompromitirana avstrijski in turški poslanik, češ, da sta delala na to, da bi Milanov neza- konski sin prišel na prestol.

Beligrad 15. septembra. Ar- avt Cizmović je v Novem Pazarju ustrelil velaglednega Srba Vaso- vića na cesti. V Rogozni so turški vojaki morili, ropali in požigali, dasi je bilo prebivalstvo doslej po- vsem mirno.

Carigrad 15. sept. Turška vlada je poklicala reser- viste solunskega voja pod zastave. To je korak, ki ga je tur- ška vlada zadnjič storila šele po- tem, ko je bila vojna z Grško že napovedana. Na bolgarski meji je vse polno turškega vojaštva in iz Carigrada vozijo ladje neprestano orožje in muni- cijo v Solun. Vsi peki v Solunu in Skoplju pečejo samo za vojno upravo.

Carigrad 15. sept. Turška vlada ima sedaj v Evropi blizu 250.000 mož na razpo- laganje. Drinopoljski voj šteje 65.000 pešakov, 3000 konjenikov in 342 topov, solunski voj pa 167.000 pešakov, 3700 konjenikov in 444 topov. Ta armada se v slučaju vojne še pomnoži z re- servisti.

Kolonija 15. septembra. „Köln. Ztg.“ poroča iz Scije, da vlada med bolgarskim prebivalstvom ob turški meji nepopisno raz-

burjenje. Dasi je bolgarska vlada miroljubna, je vendar vojna s Turčijo neizogibna. London 15. septembra. Bol- garska vlada je razposlala memorandum, v katerem naznanja velesilam, da bo primorana z orožjem v roki se zavzeti za Makedonco. Tukajšnji merodajni listi pravijo, da je to prednaznanilo vojne in pozivljajo angleško vlado, naj se zavzame za macedonske Bol- gare.

Pariz 15. septembra. Italian- ska kraljevska dvojica pride 14. oktobra sem in ostane tu do 18. oktobra.

Poslano.*

Gosp. Jerneju Bahovcu v Ljubljani.

Prisiljen sem bil že zadnjič, da Vam na Vašo „Izjavo“ celo zadevo natančno, stvarno, resnično in povsem dostojno pojasnim, s čimur se pa niste zadovoljili in skoraj gotovo le radi tega ne ker se nisem Vaših osebnosti dotikal in katerih se bodem tudi danes izognil.

V Vašem drugem „Poslanem“ da- jete mi povod, da Vam še sledeče raz- tolmačim ter Vam sledeče odgovar- jam:

Kar se tiče „peska v oči“ nazna- njam Vam prav vljudno, da jaz nimam takega obrtnega lista, namreč za „nasi- panje peska v oči“ in mi tudi znano ni, če se sploh taki obrtni listi izdajajo. Pripoznati Vam tudi moram, da se take obrti sploh nikdar učil nisem ter dvo- nim, da bi se mi zamoglo tako kon- cesijo podeliti, ker ne morem doprinesti izpričevala usposobljenosti.

Vzrok najiniga, oziroma Vašega nasprotja obstoji v tem, ker sem Vas opravičeno po najini pogodbi in sploh po trgovskih usansah na plačilo opo- minjal in sicer ne za dvakratno plačilo, ker do danes še niti prvega popolnoma plačila niste. Tudi pri sodnji ste imeli pred nedavnim časom posla zaradi ignoriranja pogodb.

Laži jaz ne poznam in ako mi do- kažete, da ste najino pogodbo natančno izpolnjevali, zavežem se Ciril in Meto- dovi družbi 100.000 zvezkov podariti.

Vaše obžalovanje, „ker me po- znate“, pa mislim, da ne zanima jav- nosti. Če si na tem ohladite svojo krščansko jezo, Vam pa prav iz srea želim.

Josip Petrič odlikovana tovarna papirnih izdelkov

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Svila za bluze

od 60 kr do 11 glid. 36 kr. za meter — zadnje novice! — Franko in že ocar- ljeno. Bogata izbira vzorcev s prvo pošto. Tovarna za svilo Henneberg, Zürich. 6 (40—3)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. septembra: Alojzij Certalič, delavčev sin, 31/2 mes., Cesta v mestni log št. 13, črvesni katar. — Anton Valentinčič, sedemleten sin, 3 mes., Karolinska zemlja št. 16, Enteritis acuta. — A. A. Kupic, po- sestnikova žena, 60 let, Illova št. 13, Hy- drops universalis.

Dne 12. septembra: J. Žefa Česar, pošt- nega hlapca 61/2 mes., Cerkvene ulice št. 19, Catarrh gastro intestini. — Marija Herbst gostija, 81 let, Rožne ulice št. 3, ostarelost.

V hiralnici: Dne 12. septembra: Ana Puher, vrvar- jeva vdova, 84 let, ostarelost.

Dne 13. septembra: Helena Žagar, kra- marica, 72 let, Marasmus semilis.

V deželni bolnici: Dne 10. septembra: Matija Poljanec, kurilec, 64 let, Gangraena semilis. — Ma- rija Jančar, delavka 23 let, jetika.

Dne 11. septembra: Alojzija Juvan, nožarjeva žena 43 let, Carcinoma uteri. — Anton Gorše, kovač, 64 let, Gangraena pulm. — Dne 12. septembra: Ana Dragatin, gla- sovira žena, 56 let, Pelveo peritonitis.

Meteorološko poročilo.

Vlaka nad morjem 306°. Srednji tlač 738-0 mm

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Ve- roviti	Nebo
14.	9. zv.	732.6	14.4	sl. jzhod	pol. oblak.
15.	7. zj.	733.2	11.8	sl. svzhod	dež.
	2. pop.	734.3	15.2	sl. svzhod	sk. oblak.

Srednja večerajna temperatura: 17.3°, normale: 15.0°. Mokrina v 24 urah: 21.6 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

30-dni kurzi danaj. borze 15. septembra 1903

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
1 1/2% majava renta . . .	99.50	99.70
1 1/2% srebrna renta . . .	99.40	99.90
1% avstr. krona renta . . .	99.79	99.99
1% zlat . . .	119.70	119.90
1% ogrska krona . . .	96.80	97.00
1% zlat . . .	119.70	119.90
1% posojilo dežele Kranjske . . .	99.75	100.75
1% posojilo mesta Spljeta . . .	100.00	—
1% Zadra . . .	100.00	—
1% bos. herc. žel. pos. 1902 . . .	99.90	100.90
1% boska dež. banka k. o. . .	99.60	99.80
1% z. o. . .	99.75	99.95
1% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	101.00	101.20
1% post. kom. k. o. z . . .	105.10	105.30
1% zast. pis. innerat. hr. . .	101.00	102.00
1% ogr. centr. . .	100.25	101.25
1% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100.00	100.10
1% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100.00	101.00
1% boska iad. banka . . .	100.25	101.25
1% prior. Trst-Foreč lok. žel. . .	99.50	—
1% dolonjskih železnic . . .	99.00	99.50
1% jaž. žel. kap. 1/2% . . .	305.50	303.50
1% av. pos. za žel. p. o. . .	100.10	101.10

Srečke.	170.00	179.00
1% ad leta 1854 . . .	170.00	184.50
1% 1880 1/2 . . .	248.00	252.00
1% 1881 . . .	151.50	156.50
1% tizsko . . .	288.00	293.00
1% zemlj. kred. I. emisije . . .	278.00	282.00
1% II. . .	280.00	285.00
1% greške hip. banke . . .	115.50	116.50
1% srbo-ke 3 fra. 10% . . .	18.75	19.75
1% turška . . .	439.00	444.00
1% Basilijska . . .	83.00	87.00
1% Kreditne . . .	77.00	82.00
1% Inomotske . . .	68.00	73.00
1% Krakovske . . .	63.00	68.00
1% Ljubljanske . . .	26.20	27.20
1% Avstr. rud. križa . . .	68.00	72.00
1% Jgr. . .	78.00	81.00
1% Badolfove . . .	492.00	499.00
1% Salcburške . . .	81.40	82.40
1% Jnajske kom. . .	647.25	649.25
1% Delnice . . .	1561.00	1571.00
1% Jazne železnice . . .	640.00	641.00
1% Oržavne železnice . . .	703.00	709.00
1% Avstro-ogrsko bančne del. . .	250.50	251.50
1% Avstr. kreditne banke . . .	648.00	657.00
1% Jgrske . . .	344.00	345.00
1% Živnostenske . . .	1670.00	1682.00
1% Promagokop v Mostu (Brax) . . .	449.00	451.00
1% Alpinski montan . . .	370.00	374.50
1% Prške želez. ind. dr. . .	350.00	351.00
1% Rima-Marjani . . .	147.00	150.00
1% Trboveljske prem. družbe . . .	—	—
1% Avstr. orožne tovr. družbe . . .	—	—
1% Boske sladkorne družbe . . .	—	—

Valute.	11.38	11.40
1. kr. cekin . . .	19.04	19.06
30 franki . . .	23.47	23.49
30 marke . . .	23.92	24.00
30 Sovereigns . . .	117.32	117.60
30 Marko . . .	95.10	95.30
30 Laški bankovci . . .	263.50	264.00
30 Dolarji . . .	4.84	—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 15. septembra 1903.

Pšenica za	oktober	za 50 kg	K 7.50
Rž "	april 1904.	50 "	7.75
"	oktober	50 "	6.25
"	april 1903.	50 "	6.45
Koraza	sept. 1904	50 "	5.45
Oves	oktober	50 "	5.35

Effektiv. Nespremenjeno.

Zahvala.

Ker mi ni mogoče, zahvaliti se vsakemu poedincu osebno za pre- mnoge dokaze iskrenega sočutja med mučno in dolgotrajno bole- nijo, kakor tudi ob smrti mojega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, gospoda

Karola Sirnika

posestnika

za mnoge in prekrasne vence, za častno in tako mnogobrojno spre- stvo predragega ranjkega k zad- njemu počitku, izražam na tem mestu pred vsem prečastitemu go- spodu prelato in celi udeleževši se častiti duhovščini, slavnemu pev- skemu društvu „Slavec“ na ginja- vem petju ter vsem dragim soro- dnikom, prijateljem in znancem svo- najsrčnejšo in najglobljšo zahvalo. Bog povrni vsakemu tisočero. Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah in v sredo, 16. t. m. ob 10. uri v farni cerkvi pri sv. Jakobu.

Ljubljana 14. septembra 1903.

(2419) Franja Sirnik.

Mejnarodna panorama Pogačarjev trg.

Ta teden

Petrograd.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko- munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in odkupljuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške kreditne kaveje.

Ekompot in inkasso menic.

Daje prodajne na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurznj izgubi.

Borsna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vizne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Komptoaristinja

absolventinja trgovskega tečaja s prav do-
brim spravevalom, vešča tudi laščine in
spretna na pisalnem stroju, **išče službo**.
Nastopi lahko takoj.
Ponudbe pod „uradnica“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“ (2423-1)

Išče se za 1. oktober stanovanje

z dvema sobama in pritliklinami v
bližini sv. Petra.
Ponudbe se prijavijo upravništvu
„Slov. Naroda“ (2420-1)

Mlad trgovski pomočnik

vešč v trgovini z manufakturnim in
špecerijskim blagom, želi s 1. okto-
brom sedanjo službo premeniti.
Ponudbe naj se blagovolijo po-
slati upravništvu „Slov. Naroda“ pod
šifro „A. N. 502“ (2345-3)

Alojzije Luznik na Vrhniki pri Ljubljani

preskrbuje **dobre
harmonije doma-
čega in ameriškega**
sestava, kakor tudi
**glasovirje, pla-
nine in pisalne**
stroje. — Daje se
tudi na obroke.
Ceniki na zahtevanje
19 brezplačno. 1294

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani
dvorni dobavitelj Nj.
Svetosti papeža

priporoča naslednje iz-
delke svojega kemično-
farmaceutičnega labora-
torija, ki se izgotavljajo
kot sicer vsi drugi medikamenti z
največjo skrbnostjo in snaznostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura
krepi želodec, vzbuja veselje do
jedi, pospešuje prebavo in odprte
ter je posebno učinkujoča pri zaprtju.
1 steklenica 20 vin. (1372-29)

Piccolijevo železnato vino se
uporablja pri malokrvnih, nervoznih
in slabotnih osebah z najboljšim
vspehom. Poliliterska steklenica 2 K.
Piccolijevi sirupi iz malin ali
tamarinde dajo z vodo pomešani
izvrstno in zdravo pijačo. Kilogram-
ska steklenica, pasteurizovana K 130.

Zunanja naročila po
poštnem povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo
naš znameniti laboratorij.

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo.

znanka
(972-47)

S

sta najbolj koristni štedilni mili
za hišno rabo!

Dobivate ju po špecerijskih prodajalnicah.

Tovarna mila
Pavel Seemann
Ljubljana.

Gospica

ki je dovršila sedem razredov, želi vsto-
piti v kako prodajalno v službo.

Naslov „F. P.“ poste restante
Planina pri Rakeku. (2399-2)

Prodajalko

izvežbano v trgovini mešanega blaga
sprejme takoj ali koncem meseca

Anton Fatur 23663
trgovec na Prem-u, Notranjsko.

Dobro urejena gostilna v Ljubljani

se dá v najem. 2369-3

Vpraša se v upravništvu „Slov. Nar.“

Obleke, koce, stare vojaške
čevlje z dobrimi podplati na debelo
tudi proti šestmesečnemu plačilu.
nemu odlogu pri **L. Pressburger &**
sin. Dunaj XX/1, tovarna Pressburg. 9

Gospa in gospodična

dobijo takoj dober in stalen zaslužek.
Sprejema se od 8.—11. ure dopoldne.

Privoz (Prule) št. 3
vrata 5, I nadstropje 2403-3

Dijak ali gospodična

se sprejme pri boljši rodovini v po-
polno, vsestransko jako ugodno os-
krbo. — Posebna soba. —

Naslov pove iz prijaznosti uprav-
ništvo „Slov. Naroda“ (2412-2)

Dijak

iz boljše družine se sprejme na fino
hrano, priporočeno od nekega c. kr. pro-
fesorja v bližini vseh srednjih šol, mate-
rinska vzgoja in nadzorstvo, dobra hrana,
lepa soba pri neki uradniški vdovi. Cena
po zahtevi hrane. Ponudbe pod „Ma-
terinska vzgoja“ pošto ležeče
Ljubljana. (2397-3)

Gostilniški prostori

na Žabjeku št. 3
se takoj oddajo.

Povpraša naj se pri **O. Do-**
lencu, Wolfve ulice. (2361-3)

Sladko namizno grozdje

prve vrste 2251-8

prodajamo v vsaki množini od 5 kg
višje. Za 3 K pošljemo poštno zaboj
po 5 kg na vsako poštno postajo
poštne prosto.

Vinogradna zadruga
Samobor (Iirvatsko).

Gričar & Mejač

Prešernove ulice
št. 9

Ljubljana

Prešernove ulice
št. 9

uljudno naznanjata, da je za prihodnjo sezono

novosti v konfekciji za dame v veliki izberi v zalogi.

Ravno tako so tudi

obleke za gospode in dečke popolnoma na novo sorti- rane in posebno opozarjata na zelo praktične

obleke za šolarje.

Vsakej obleki pridejane so krpe.

(2383-3)

Naznanilo.

Uljudno naznanjam, da sem dne 10. septembra 1903 prevzel

gostilno „pri Cebav“

v Sent Vidu nad Ljubljano

z lepim senčnatim vrtom.

Postregel bodem vedno z dobrim in pristnim vinom, svežim pivom
in z mrlimi in gorkimi jedili.

Za obilen obisk se priporočam

(2356-3)

Janez Dermastja

prej gostilničar „pri Koširju“ v Tacnu.

3 učence

za ključavničarsko obrt **takoj**
vsprejme (2404-2)

Fran Oman

ključavničar v Ljubljani, na Rebru.

Veliko izbero
finih specijalit

surove in žgane kave

po vsaki ceni od K 2.— do K 4.— kilo
gram ponudi trdka (11-2-9)

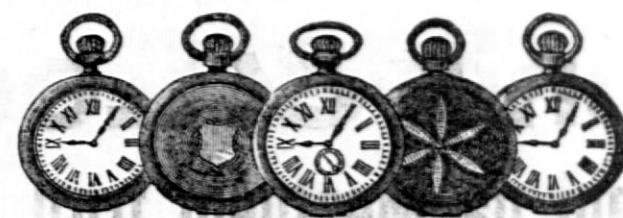
Edmund Kavčič

— v Ljubljani. —

Preselitev urarskega obrta.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem se **preselil 15 sep-**
tembra 1903

na
Resljevo cesto
št. 2.

na
Resljevo cesto
št. 2.

poleg jubilejnega ali mesarskega mosta, nasproti deželne lekarne
kjer bodem prodajal raznovrstne ure po jako nizki cenli in popravljaj
dobro in ceno.

Z odličnim spoštovanjem

(2421-1)

Josip Černe, urar.

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi

vse druge šolske potrebščine

priporoča

L. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani

Dvorski trg št. 3.

(2377-3)

V založbi **L. Schwentnerja** v
v Ljubljani je pravkar izšlo
„**13 naših krajev**“

spisala

Zofka Hvedrova

Cena broš. 2 K 50 h, po
pošti 2 K 60 h.

Znana pisateljica je s to
zbirko črtic in povesti dokazala,
kako bistro je opazovala in pre-
študirala našega kmeta, čegar
enostranski verski in drugi na-
zori tako često pridejo v trpko
uasprotje z nazori moderno iz-
obraženega človeka, ki je tudi
izšel iz njegove srede.

Med vrsticami je precej sa-
tire in sarkazma. Zanimivo be-
rivo! Elegančna oprema!

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

(2360-3)

vseh v tukajšnjih in v vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširanih in v močnem vezu po najnižjih cenah.

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastonj.